

دۇنيا باغۋەنچىلىك كۆرگەزمىسىدىكى پەن - تېخنىكا نۇرى

سېھرىلىك دۇنيا باغۋەنچىلىك كۆرگەزمىسى . كۆزلەل شىنجاڭ

□ مۇخبىرىمىز ليۇ دۇڭخەي

5 - ئاينىڭ 20 - كۈنى سەھەردە، تاڭ نۇرى يىراق تاغلاردىن ھالقىپ پۈتكۈل بېيجىڭ دۇنيا باغۋەنچىلىك كۆر-گەزمىسى باغچە رايونىنى ئۇيقۇدىن ئوي-خاتتى . سانسىزلىغان ئاجايىپ - غارايىپ گۈللەر پورەكلەپ ئېچىلىپ، پۈتۈن دۇن-يادىكى ساياھەتچىلەرنى كۈتۈۋالدى . ئە-مەلىيەتتە، قۇياش نۇرى بىلەن بىرلىكتە باغچە رايونىنى يورۇتقانلىرىدىن يەنە پارلاق پەن - تېخنىكا نۇرىمۇ بار ئىدى . بۇ، يەر شارىدىكى قىممەتلىك، ئەتۋار-لىق ئۆسۈملۈكلەر توپلانغان باغۋەنچە-لىك كاتتا مۇراسىمى، شۇنداقلا بىر مەيدان يېڭىلىق يارىتىش پەن - تېخنىكە-سىدىكى كاتتا مەرىكە بولدى .

■ **نەپەسلىنەلەيدىغان مەيدان - ساراي**

كۆپلىگەن كىشىلەر ئۈچۈن ئېيتقان-دا، جۇڭگو سارىيى چوقۇم بېرىشقا تې-گىشلىك جاي ھېسابلىنىدۇ . كىشىلەرنىڭ بۇ غايەت زور «رۇيى» شەكلىدىكى ئە-مارەت ئىچىدىن چىققۇسى كەلمەيىتى، ئەمما ناھايىتى ئاز ساندىكى كىشىلەرلا ئۆزلىرىنىڭ «نەپەسلىنەلەيدىغان» بىر ئە-مارەت ئىچىدە مېڭىۋاتقانلىقىنى بىلەتتى . «ئېكولوگىيەنى ئالدىنقى ئورۇنغا قويۇش، تەبىئەتكە تەقلىد قىلىش» ئىددە-يەسىدە بىناكارلىق ئۇستىلىرى ئەجداد-لارنىڭ «چاڭگىدا ياشاش» «گۇڭگۈردە ياشاش»تەك قەدىمىي ئەقىل - پاراستە-گە تەقلىد قىلىپ، جۇڭگو سارىيىنى ھايات-لىققا ئىگە يېشىل مەيدان - سارايغا ئايلاد-دۇردى .

جۇڭگو سارىيىنىڭ كۆپ قىسمى پە-لەمپەيسىمان ئېغىز ئاستىغا ئورۇنلاشتۇ-رۇلغان . پەلەمپەيسىمان ئېغىزلارنىڭ توپا بىلەن قاپلانغان چوڭ تىپتىكى ئەمارەت قۇرۇلمىسىنىڭ نەملىك ساقلاش، ئىسسىق-لىق ئۆتكۈزەلمىلىك خۇسۇسىيىتىدىن پايد-ىلىنىلىپ، ئەمارەتلىك ئىسسىتتىش ۋە تېمپېراتۇرنى تۆۋەنلىتىش ئېغىزىگىيە سەربىياتى تۆۋەنلىتىلدى . ئۆۆكزىگە يامغۇر سۈيىنى يىغىش سىستېمىسى ئو-رۇنلاشتۇرۇلۇپ، مەيدان سۇ ئۆتكۈزۈش-چان قىلىپ ياسىلىپ، يەر ئاستىغا يامغۇر سۈيىنى تەقسىملەش كۆلچىكى ياسىلىپ، يامغۇر سۈيى يىغىۋېلىنىپ بىر تەرەپ قە-لىمغاندىن كېيىن پەلەمپەيسىمان ئېغىزنى سۇغىرىشقا ئىشلىتىلىپ، ئېكولوگىيەلىك مىكرو ئايلىنىش شەكىللەندۈرۈلگەن . مەيدان - سارايىدا يەر ئاستى يولى شامال قاندىسىدىن پايدىلىنىپ، ساپ ھاۋانىڭ يازدا سالقىن، قىشتا ئىسسىق بولۇشى ئىشقا ئاشۇرۇلۇپ، ھاۋا تەڭشەش سىستې-مىسىنىڭ ئېغىرگىيە سەربىياتى ئۈنۈملۈك تۆۋەنلىتىلگەن .

جۇڭگو سارىيى بىلەن يىراقتىن قا-رىشىپ تۇرىدىغان خەلقئارا سارىيى غايەت زور پولات قۇرۇلمىلىق 94 «گۈللۈك كۈنلۈك» شەكلىدە بولۇپ، ئىنتايىن چىرايلىق كۆرۈنەتتى . «گۈللۈك كۈنلۈك»نىڭ ئارىلىقلىرىدىن شامال ئازا-دە ئۆتۈشۈپ تۇرىدىغان بولۇپ، ئۆي يۈزىگە قۇياش نۇرى چۈشۈپ تېمپېراتۇ-را ئۆرلىگەندە، «گۈللۈك كۈنلۈك» ئاستىدىكى ھاۋا ئىسسىقلىق كونۇبېكىسيە-سىنىڭ ئۈنۈمىدە تېز سۈرئەتتە ھەرىكەت-لىنىدۇ، بۇ كۈنلۈك ئاستىدا تەبىئىي شامال ئۆتۈشتۈرۈش ۋە تېمپېراتۇرنى كونترول قىلىشقا ئىنتايىن پايدىلىق . ئەمما چوڭ دائىرىدە ئېچىلغان «گۈل بەرگىلىرى» بولسا قۇياش رادىياتسىيە-سىدىن ئۈنۈملۈك پايدىلىنالايدۇ؛ نۇر قايتۇرۇش ئىقتىدارى كۈچلۈك مېتاللار ئىشلىتىلگەن «كۈنلۈك يۈزى» كۆپ مە-داردىكى ئارتۇق فوتو ئىسسىقلىقى ئاز-قىغا قايتۇرىدىغان بولۇپ، بۇ ئەمارەتنىڭ ئېنېرگىيە تېجىشىگە پايدىلىق .

بېيجىڭ دۇنيا باغۋەنچىلىك كۆرگەزمىسى خەلقئارا سارىيىدا 94 كۆركەم «گۈللۈك كۈنلۈك» زىچ جۇغلانغان بولۇپ، بىر چوڭ گۈللۈكنى شەكىللەندۈرگەن . سۈرەتتە: چىراغ نۇ-رىدا كۆزنى قاماشتۇرىدىغان رەڭگارەك مەنزىرىنى نامايان قىلغان «گۈللۈك كۈنلۈك» .

□ مۇخبىرىمىز سۇڭ جۈن فوتوسى

«ھەربىر «گۈللۈك كۈنلۈك»كە پەن - تېخنىكا ئامىلى يۇغۇرۇلغان.» بۇ ساراي-نى لايىھەلەشكە قاتناشقان بېيجىڭ شە-ھەرلىك قۇرۇلۇش لايىھەلەش تەتقىقات-يۇرتى چەكلىك شىركىتى خۇ يۇ ئىشخانىە-سىنىڭ بىناكارلىق ئۇستىسى يوۋ ياپېڭ تونۇشتۇرۇپ مۇنداق دېدى: خەلقئارا سارايدىكى ھەربىر «گۈللۈك كۈنلۈك»-نىڭ ئۆگزىسىگە قار ئېرىتىش كابېلى ئورنىتىلدى ھەم «گۈللۈك كۈنلۈك»نىڭ تۈۋرۈكى ئىچىگە يامغۇر سۈيى ئاققۇ-زۇش تۇرۇبىسى ئورنىتىلدى . قىسمەن «گۈللۈك كۈنلۈك»لەرنىڭ ئۈستىگە يەنە فوتو ۋولت پەردىسى ئورنىتىلغان بولۇپ، خەلقئارا ساراينى فوتو ۋولت ئارقىلىق توك تارقىتىش، كېچىدە يورۇ-تۇش قاتارلىق كۆپ خىل ئىقتىدارغا ئىگە قىلغان .

■ **ئەقىل - پاراسەتكە تولغان ئۆسۈملۈكلەر**

دۇنيا باغۋەنچىلىك كۆرگەزمىسىنىڭ باغچە رايونىدا ئۆسۈملۈكلەر مۇتلەق باش رولچى . بىراق يەنچىڭ رايونىنىڭ دېڭىز يۈزىدىن ئېگىزلىكى 500 مېتىر ئەتراپىدا بولۇپ، شامال كۆپ چىقىدۇ . ئۆي سىرتىدا ئەمگەققەدەر ئۇزاق ۋاقىت ھەرقايسى رايونلارنىڭ داڭلىق گۈل - گىياھلىرىنى بىر يەرگە يىغىش ھەققەتەن ئاسان ئەمەس . بۇگۈنكى كۈندە، باغچە رايونىنىڭ ئەڭ يۇقىرى نۇقتىسى يۇڭنىڭ-گېدىن پەسكە قارىغىنغىزدا، كۆز ئالدى-ئىزىدا كوبا بىر ئۆسۈملۈك «دېڭىز»ى نامايان بولىدۇ .

«بىز 2016 - يىلىلا «گۈل ئىزدەش سەپىرى»نى باشلىغانىدۇق.» بېيجىڭ شەھەر قۇرۇلۇشى باغ - ئورمان كۆكە-رى تىش كۆرۈھى گۈل - گىياھ شىركىتىنىڭ باش مۇدىرى يۇ شۇبىن مۇنداق دېدى: يەنچىڭنىڭ تەبىئىي مۇھىتىغا ماس كېلىدە-غان گۈل - گىياھلارنى تېپىشتا، شۇ جاينىڭ كىلىماتى، تۇپرىقى، مۇھىتىنى جا-يدا تەھلىل قىلىپ ۋە ئۇلارغا ھۆكۈم قە-لىپلا قالماي، يەنە مەڭلىغان - تۈمەنلە-گەن تۈردىكى گۈل - گىياھنىڭ خۇسۇ-سىيىتىنى، ئۆسۈش دەۋرىيلىكىنى، ھەتتا گېن ئالاھىدىلىكىنى چۈشىنىش كېرەك .

2016 - يىلىدىن باشلاپ، بېيجىڭ شەھەر قۇرۇلۇشى باغ - ئورمان كۆكە-رى تىش گۇرۇھىنىڭ پەن - تېخنىكا مۇتە-خەسىسى لى لىفاڭ ئۆمەك باشلاپ، گۈل - گىياھلارنىڭ يەنچىڭنىڭ ئەتىياز، ياز، كۈزدىن ئىبارەت ئۈچ پەسىلنىڭ كە-چىلىشى ئۈنۈمى قاتارلىقلارنى ئۆلچەپ باھالاپ، ئەڭ ئاخىرىدا كىرگۈزۈلگەن

1344 گۈل - گىياھ سورىتىدىن 1078نى تاللىدى . «يېڭى گۈنپىيە خېنە گۈلىنىڭ چېچەكلەش مەزگىلى ئادەتتە 6 - ئايدا بولۇپ، يېقىلغۇلۇق ئىسسىق شامال چىق-رىش ئۇسكۈنىسى ئىشلىتىش، قوش قە-ۋەتلىك سولياۋ يوپۇق يېپىش قاتارلىق ئىسسىتتىش تەدبىرلىرى ئارقىلىق ئۇنى بالدۇر ئېچىلدۇرغىلى بولىدۇ؛ مېيخۇا گۈلى كۆپرەك باش ئەتىيازدا ئېچىلىدۇ، گۈل بىخنى سوغۇق ساقلاش ئىسكىلاتتە-

لەنگەن بۇ «ئاجايىپ ۋە ئۆزگىرىشچان نۇر ئورمىنى.» دۇنيا باغۋەنچىلىك كۆر-گەزمىسىدىكى «جەزمەن بارىدىغان» مەنزىرلىك جايغا ئايلاندى .

ئەمەلىي قوللىنىشچان بىر پىروگرام-مىنى چۈشۈرسىلا، ساياھەتچىلەر نۇر ئۆزگىرىشى ئىچىدە «شەنخەيجىڭ»دىكى قەدىمكى ئىلاھىي ھايۋانلار بىلەن تۇيۇق-سىز ئۇچرىشالايدۇ . ئىلاھىي ھايۋانلار تىرىلىدۇ، تاغ - دەريالارمۇ شۇنىڭغا ئە-گىشىپلا ھەرىكەتكە كېلىدۇ . ئادەم بىلەن ئايپاراتنىڭ ھەمئۈرتكىلىك تېخنىكىسى، سۈنئىي ئەقلىي ئىقتىدار تېخنىكىسىنىڭ قوللىشى ئارقىلىق كىشىلەر بۇ يەردە ئۆز قۇۋۋىتىنىنىڭ ئېقىمىنى ھېس قىلالايدۇ، ساياھەتچىلەر كۆپەيگەنسېرى ئورماندىە-كى چىراغ نۇرى تېخىمۇ يورۇپ، تېخىمۇ رەڭگارەڭ تۈسكە كىرىدۇ . قىزلار تۇن پەردىسى ئىچىدە بەرزاتقا ئۆزگىرىپ، گۈل بەرگىلىرىنى چاچالايدۇ؛ يىگىتلەر ئۆزەك ئورۇنلاشتۇرۇلغان «جاھان ئەيە-نىكى»نى تاقاپ چېڭخۇاڭ، جىنۇۋ قاتار-لىق ئىلاھىي ھايۋانلارنى چاقىرالايدۇ . 40 نەچچە خىل سوغۇققا چىدامچان كۆلنىڭ بالدۇر ئېچىلىپ كېيىن تۆكۈلۈش-نى ئىشقا ئاشۇرۇپ، ئەڭ گۈزەل قىياپە-تىنى نامايان قىلدۇق» .

ئۆي سىرتى رەڭگارەڭ گۈللەر بىلەن قاپلىنىپ، ئۆي ئىچىدە گۈللەر بەس - بەستە ئېچىلغانىدى . ئۆسۈملۈك سارىيىدا، ئۆسۈملۈك يىلتىز سىستېمىسىغا سېھۋول قىلىنغان قوڭۇر رەڭلىك پولات تۇرۇبىلار چاسا شەكىللىك ئەمارەتلەرنى تولۇق ئورىغان بولۇپ، ئەسلىدە يەر ئاستىغا يوشۇرۇنغان ئۆسۈملۈكلەرنىڭ ھاياتىي كۈچنى ئېكسكۇرسىيە قىلغۇچە-لارغا بىۋاسىتە كۆرسىتىپ بەرگەندىى . بۇ ساراينىڭ كۆرگەزمە باش تېجىسى «ئۆ-سۈملۈك، ئاجايىپ ئەقىل - پاراستە» . كىشىلەر بىر بۆلەك ھەرىكەتلىنىۋاتقان نۇر پەردىسىدىن ئۆتكەندىن كېيىن، دەرھال ھەر خىل، ھەر ياخرا ئىسسىق بەلباغ ئۆسۈملۈكلىرى تەرىپىدىن ئورد-ۇبلىنىدۇ .

بۇ جايدا، مانگروۋا ئورمىنى ئۇ-نۈمىىز ساھىلغا ماسلاشتۇرۇلغان بولۇپ، يەنە تاشقىن ئارقىلىق بەلبېغى ئۈزلۈكسىز ئۆزگەرتىلىپ، تېخىمۇ كۆپ ئۆسۈملۈك ئۆسۈش شارائىتى بىلەن تەمىنلەنگەنە-دى؛ كىچىك مېۋىلىك ئەنجۈر دەرىخى سۈكۈت ئىچىدە «ئۇچۇقتۇرۇش» جېڭى ئويۇنىنى ئويناپ، ئۆزىگە تېخىمۇ يېتتە-لىك بولغان ھاياتلىق بوشلۇقىنى قولغا كەلتۈرگەندى؛ مىليون يىللارنى باشتىن كەچۈرۈپ بۇگۈنكى كۈنىگىچە كۆپەيگەن سىياتىيە پاپيوروتىكى كىشىلەرگە دىنازا-ۋۇر دەۋرىدىكى بەر شارىدىكى پاپيوروت-نىڭ تۈرىدىكى ئۆسۈملۈكلەرنىڭ باراق-سان ئۆسۈشۈنى نامايان قىلغانىدى... مەڭلىغان ئەنتۇارلىق ۋە ئاز ئۇچرايدە-غان ئۆسۈملۈكلەر گەپچىللىك بىلەن سا-رايغا كۆچۈرۈلۈپ، ئۇلارنىڭ كىشىلەرگە تونۇشلۇق بولمىغان تەرەپلىرى نامايان قىلىنغانىدى . «بىز يېپيىڭى نەزەرىمىز بىلەن تاماشىبىنلارنى ئاجايىپ ئۆسۈملۈك ئەقىل - پاراستى ئۈستىدە ئىزدىنىشكە جەلپ قىلىپ، كىشىلەرنى ئىنسانىيەت مە-دەنىيلىكى ۋە يەر شارى ئېكولوگىيەسە-دىن قانداق قىلىپ ئورتاق پايدا ئېلىش ئۈستىدە يېڭىباشتىن ئويلىنىشقا چاقىر-دۇق» دېدى ئۆسۈملۈكلەر سارىيىنىڭ باش بىناكارلىق ئۇستىسى ۋاڭ خۇي .

■ **ھەر ۋاقىت، ھەر جايدا پەن - تېخنىكىنى ھېس قىلىش**

ھەر كۈنى سائەت 19لاردا، سايا-ھەتچىلەر باغچە رايونىنىڭ 5 - نومۇرلۇق دەۋرۋازىسى ئەتراپىغا توپلىشىپ، كۆزگە ئانچە چېلىقمايدىغان بىر پارچە باغدا «مۆجىزە»نىڭ يۈزبېرىشىنى كۈتىدۇ . قىسقىغىنا ئون كۈن ئەتراپىدا، AR، سۈنئىي ئەقلىي ئىقتىدار، مەۋھۇم كۆرۈش سېزمى، ئادەم - ئايپارات ھەم- تۈرتكە بولۇش قاتارلىق تېخنىكارلار جەم-

يولداش شى جىنىڭ يادىرولۇقىدىكى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ شىنجاڭنى ئىدارە قىلىش تەدبىرىنى ئومۇميۈزلۈك ئىزچىللاشتۇرۇپ، يۇقىرى سۈپەتلىك تەرەققىيات تەلىپىگە زىچ بىرلەشتۈرۈپ، مۇقىملىق، تەرەققىياتقا دائىر تۈرلۈك خىزمەتلەرنى پۇختا ئالغا سىلجىتىش كېرەك

(يېشى 1 - بەتتە)

تىك مەدەنىيەت تەرەققىيات يولىدا چىڭ تۇرۇپ، جۇڭگوچە سوتسىيا-لىزم يول ئىشەنچى، نەزەرىيە ئە-شەنچى، تۈزۈم ئىشەنچى، مەدەنىە-يەت ئىشەنچىنى چىڭىتىپ، ھەر مىللەت ئاممىنىڭ «بەشىنى قەلبتىن ئېتىراپ قىلىش»نى ئۈزلۈكسىز كۈچەيتىش كېرەك . ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ ئېسىل ئەنئەنىۋى ھە-دەنىيىتىگە ھۆرمەت قىلىپ، ۋارىسە-لىق قىلىپ ۋە ئۇنى ئەۋج ئالدۇ-رۇپ، ئاز سانلىق مىللەت ئەدەبە-يات - سەنئەت ئەسەرلىرىنى ئىجاد قىلىش، ئىشلىەپچىقىرىشنى كۈچەيد-تىپ، ئاز سانلىق مىللەتلەرنىڭ ئېسىل مەدەنىيەت مىراسلىرىنى قوغداش سالىقىنى ئاشۇرۇپ، ئاە-مىۋى مەدەنىيەت مۇلازىمەت سە-ۋىيەسىنى ئۈزلۈكسىز ئۆستۈرۈپ، ھەر مىللەت ئاممىنىڭ مەنىۋى تۇر-مۇشىنى بېيىتىپ، ھەر مىللەت ئاممىنىڭ ۋەتەننى سۆيۈش، شىنە-جائغى سۆيۈش كۈزەل ھېسسىياتىنى قوزغىتىش كېرەك . مەدەنىيەت ئال-ماشتۇرۇش ھەمكارلىقىنى كۈچەيد-تىپ، گۈزەللىكلەردىن ھۇزۇرلىنىپ، گۈزەللىكلەردىن ئورتاقلىشىش كېرەك .

يىغىندا «ئاپتونوم رايونلۇق پارتكومنىڭ «پارتىيە، ھۆكۈمەت رەھبىرىي كادىرلىرىنى تاللاپ ئۆتسە-تۈرۈش - تەيىنلەش خىزمىتى نىزا-مى»نى ئۆگىنىش، ئىزچىللاشتۇ-رۇش توغرىسىدىكى پىكىرى» قاراپ چىقىپ ماقۇللاندى . يىغىندا مۇنۇلار كۆرسىتىلدى: «نىزام»نىڭ مۇھىم ئەھمىيىتىنى چوڭقۇر تونۇپ، ئىزچىللاشتۇرۇپ، ئىجرا قىلىپ، نۇقتىلىق ۋەزىپىلەرنى توغرا ئىگە-لىپ، پارتىيە كادىرلارنى باشقۇ-رۇش پىرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇپ، سىياسىي ئۆلچەمنى گەۋدىلەندۈ-رۈشتە چىڭ تۇرۇپ، مەسئۇلىيەتنى زىمىمىگە ئېلىپ نەتىجە يارىتىشقا رىغبەتلەندۈرۈشتە چىڭ تۇرۇپ، توغرا، ئىلمىي ئادەم تاللاشتا چىڭ تۇرۇپ، ئادەم تاللاش نەزەر دائە-رىسىنى كېڭەيتىشتە چىڭ تۇرۇپ، ئومۇميۈزلۈك قاتتىق تەلەپ قو-يۇشتا چىڭ تۇرۇپ، ئومۇميۈزلۈك قاتتىق نازارەت قىلىشتا چىڭ تۇرۇپ، ئاپتونوم رايونىمىزنىڭ كا-دىرلارنى تاللاپ ئۆستۈرۈش - تە-يىنلەش خىزمىتىنى تۈزۈملەشتۇ-رۇش، قېلىپلاشتۇرۇش، ئىلمىيلەش-تۈرۈشىنى يەنىمۇ ئالغا سىلجىتىپ، سادىق، پاك، مەسئۇلىيەتچان يۇقە-رى ساپالىق كەسىپلەشكەن كادىر-لار قوشۇنىنى قۇرۇش كېرەك .

يىغىندا مۇنۇلار كۆرسىتىلدى: باش شۇجى شى جىنپىڭنىڭ ئاسىيا مەدەنىيلىك سۆزلىشىش يىغىنىنىڭ ئېچىلىش مۇراسىمىدا قىلغان ئاسا-سىي مەقسەت نۇتقىنىڭ روھىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىپ، ئۆزلەشتۇ-رۇپ، شى جىنپىڭنىڭ يېڭى دەۋر جۇڭگوچە سوتسىيالىزم ئىدىيەسى بىلەن كالىننى قوراللاندىرۇشتا

چىڭ تۇرۇپ، جۇڭخۇا ئېسىل ئەد-ئەنىۋى مەدەنىيىتىنى زور كۈچ بىلەن ئەۋج ئالدۇرۇپ، سوتسىيا-لىستىك يادىرولۇق قىممەت قارىشە-نى پائال يېتىلدۈرۈپ، ئەمەلىيەتتە كۆرسىتىپ، جۇڭگوچە سوتسىيالىسە-

شۆھرەت زاكىر، شاۋكەت ئىمىن،

نۇرلان ئەبلىمەجىن، لى پېڭشىن، لېۋ ۋەنلۇڭ، شۇ خەيرۇڭ، ئەركىن تۇنباياز، ۋاڭ جۇنچىڭ، تىيەن ۋېن، جى جېڭ، سارقت ئاقان، ياڭ شىن، جاڭ چۇنلىن يىغىغا قاتناشتى .